ISKOLAÉV KEZDETÉN...

Talán hiábavalónak látszik első pillantásra, hogy magyarul szóljunk Kanada angolnyelvü iskoláiban tanuló véreinkhez, pedig nem ugy van. Mert ha felfedezhető valami hasonlatosság a piros-fehér-zöld lobogó és a Union Jack között, az semmiesetre sem a két nemzeti jelvény szineiben, hanem lényegében keresendő: mindkettő védőszárnyai alatt többféle nemzetiség élvezhetett egyazon jogokat. Ezen az alapon szólunk mi is magyarul azokhoz a kanadai magyar lányokhoz, magyar fiukhoz, akik ismét "bevonultak" az iskolák kapuinak megnyitásakor, midőn felszökött az árbóc ormára a brit világbirodalom zászlaja.

Hadd szóljunk tehát ugy a kanadai magyar jövendő letéteményeseihez, mint ahogy gondolatban bizonyára mindegyik szülő szól hozzájuk. És ha nem is tudnának magyarul olvasni a magyarul érző kis kanadaiak: ha édesanyjuk vagy édesapjuk felolvassa nekik a következő izenetet, bizonyára meg fogják szivleini annak tartalmát.

* * *

Add ide a kezedet, kis fiam, induljunk. Vár az iskola. Tudod: tanulnod kell, nem a tanitónak, hanem magadnak s az életnek. Az életet nem lehet megtanulni, fiam. Csak készülni lehet rá. Tudással, hittel, erkölccsel, kitartással, becsülettel.

Az iskola nem a jövendőt mutatja, nem is azt igéri, hanem csak megalapozza. Igy nem támaszkodhatik az iskola csupán a jelenre, inkább a multba nyulik vissza: évezredek erkölcsi és szellemi tapasztalatait mondja el neked. Jól figyelj mindenre és jól jegyezd meg a dolgokat, mert az embernek csak két nagy ereje van a küzdelemben, amely reá vár: a tapasztalat és a remény.

A tapasztalat a mult összessége, a remény a jövendő igérete. Ha elszakadsz a multtól, ha nem hiszel hagyományokban, gyökértelen maradsz. Ha nincs hited a jövendőben és nincs bizalmad magadban, céltalan és eredménytelen lesz az életed. Értsd meg: mindent meg kell tanulnod és mindent kell tudnod, amit nemzedékek és nemzedékek hagytak reád örökségül, nem azért, hogy megállj majdan mellettük, hanem hogy továbbfolytasd a munkát.

Minden nemzedéknek ujabb lépésekkel kell előre mennie. Az élet nem áll meg s aki megpihen a küzdelemben, elvész és alul marad. De soha se nézd le a multat, ne hidd, hogy veled kezdődik a világ, mert kevés nagyobb bün van az önteltségnél. Meg fogod tanulni, hogy a mult nélkül nincsen jövendő.

Szegény ember fia vagy, gyermekem. Meg kell tanulnod azt is, hogy soha semmiféle időkben és semmilyen nehézségek között nem veszitheti el az ember önmagát. Mindent el lehet rabolni, csak hitet, erkölcsöt, akaratot nem. Ezekben a szörnyü időkben az egész világ küzködik félelmetes ellentétek között, csak azok győzedelmeskedhetnek, akik nem veszitették el a győzelem hitét és a siker akaratát. És mivel szegény ember gyermeke vagy, sokat és többet kell tanulnod.

Meg kell tanulnod, hogy mindenről le lehet mondani: külső örömökről, de nem a lélek gyönyörüségeiről; lemondhatsz fényről, sikerről, a jólét kényelméről, de egyetlen dologról soha sem szabad lemondani: a bizakodó akaratról. Hinned kell abban, hogy eredménye lesz a munkádnak, a tanulásnak, a szorgalomnak, az odaadásnak s hogy mindnyájatok eredményeiből egy jobb világ, egy szebb élet nyilik meg számotokra. Ez a legnagyobb örökség, amit mi adhatunk néktek, mert ezt őriztük meg mi is számotokra.

Majd meg fogod tudni, hogy mindig voltak az emberiség életében hős korszakok, a nemzetek életében nagy erőpróbák. Akkor majd, ha egyszer visszatekintesz ezekre az időkre, amelyet mi szomoru jelennek látunk, azt fogod mondani: hősök voltak az apáink, hős asszonyok voltak az anyáink, mert tudtak éini, dolgozni és reménykedni bennünk, a jövendőben.

Abban a kegyetlen küzdelemben, amelyben az emberiség él, a kis országok fiainak sokszoros erőt kell mutatniok, mindenben elöl kell járniok, hogy fölvegyék a versenyt s hogy el ne pusztuljanak. Egyedül állunk ebben a világban. Egyedül itt, szétszórtan Kanadában, kicsiny magyarság. Majd egyszer te is megtanulod, hogy a magyar faj mit adott a világnak tudományban, müvészetben, irodalomban, hogy fiai miként váltak ki az emberi munkának és küzdelemnek minden területén. Légy büszke a fajtádra, mert a mult, amelyre ez a nemzet dacosan hivatkozhat és a jelen, amelyben tehetségei emelkednek, a te dicsőséged is.

Egyedül vagyunk, szinte testvértelenül, de ha mindnyájan együtt vagyunk, akkor ennek a népnek értékei az emberiség életének ragyogó diszeiként bontakoznak ki. Ezért kell hinned abban, hogy minden csak muló megpróbáltatás, mert a magyarság nagy történelmi és erkölcsi értékei, szellemi kiválóságai és tehetségei dacolni tudnak még a viharral is. Lesznek még viharok, jönnek még nehéz napok. Erre kell fölkészülnötök, erre a küzdelemre kell gondolnotok, ez acélozza meg törekvéseidet, ez nevelje kitartásodat. Ne nyugodj bele soha abba, ami van. Arra törekedjél, ami lesz. A holnapra gondolj, amely a tied, a tietek.

Asszonyoknak

Magyar nő Európa hegymászó-bajnoka

A 24 ÉVES KIMMEL ÁRPÁDNÉ TULSZÁRNYALTA AZ ANGOL NÉMET ÉS FRANCIA NŐI TURISTÁK DICSŐSÉGÉT

A közelmultban ismét két ujabb áldozatot követelt az osztrák Alpok. Két stuttgarti turista, Rall és Willan, akik a Matterhorn megmászására indultak, sohasem tértek vissza többé. A Zermattból kiküldött mentőcsapat már csak a borzalmasan összeroncsolt holttestüket tudta megtalálni.

Annál nagyobb büszkeséggel tölthet el bennünket, hogy egy hez rendkivül sok haláleset fűződik. Angolok, amerikaiak, de főképen franciák és németek igyekeztek megmászni ezt a bátor magyar asszony meghódította a félelmetes magasságban trónoló szikla-óriást. Pedig a Matternhorn történetében tündöklő havas hegyormot, de ez mindmáig csak a kiváltságosaknak sikerült. Most örömmel adhatunk hirt, hogy ennek a bravuros alpinista teljesitménynek legujabb hősnője Kimmel Árpádné, Zimmer Ilona — magyar.

A mosolygó arcu, festetlen, szőkehaju, középtermetü, izmos karcsu nő, férjével együtt vágott neki ennek a veszedelmes utnak. Nevezetes utjáról tudósitónk előtt a következőket mondta el:

— Zermattból indultunk el pénteken reggel 7 órakor és délelőtt 11 órakor érkeztünk fel a 10,000 láb magasan épült menedékházba. Innen éjjel egy órakor haladtunk tovább s reggel 7 órakor értünk el kőgörgetekkel terhes nehéz uton, szakadékokon keresztül a 12,000 láb magasba, ahol pihenőt tartottunk. A hegycsucs utolsó 2100 láb magas részét meredek falon tettük meg s 8 és fél órai ut után jutottunk fel a hegy ormára. Férjem nem hozott magával élelmiszert s magam is csak némi cukrozott gyümölcsöt és szalámit fogyasztottam.

Győzelmes érzés volt az a tudat, hogy én vagyok az első magyar nő, aki a Matterhorn csucsára feljutottam s én nézhetek szét elsőnek, győztesen, a meredek hegyoromról a felhőkben uszó jégmezők fölött.

•

HA LAPZÁRTA UTÁN ÉRT BE TUDOSITÁSA — TÜRELMÉT KÉRJÜK A KÖVETKEZŐ LAPSZÁMIG! — KÖSZÖNJÜK!

Dr. Biró Károly

Háziorvosunk Levelesládája

Lapunknak sikerült Dr. Biró Károly közreműködését megnyerni abból a célból, hogy mindazon honfitársaink is kikérhessék tanácsát, akiknek a nagy távolságok miatt nincs módjukban őt rendelőjében felkeresni. Ezen rovatunk keretében Dr. Biró teljesen dijtalanul ad felvilágositást minden olyan olvasónknak, akinek előfizetése rendezve van. — Akik kérdéseikre Dr. Birótól magánleveleket várnak, ezt is ingyen kapják, ha előfizetésüket egy évre előre rendezik. Levelét az előfizetéssel együtt küldje a "Kanadai Magyar Ujság" cimére: 375 Hargrave St. Winnipeg, Man.

Ezuton is felhivjuk honfitársaink figyelmét, hogy Dr. Biró csak teljes névaláirással és pontos címmel ellátott levelekre válaszol, de bárki tetszés szerinti jeligét adhat még ezenkivül, ha még nevének kezdőbetüit sem akarja nyilvánosságra hozni.

Dr. Biró Károly uj cime: 205 Canada Bldg. Saskatoon, Sask.

CSECSEMŐK TÁPLÁLÁSÁRÓL

(Egyben válasz J.H. Heath kérdésére.)

Az ujszülött táplálását a világrajövetele után 8-10 órával ajánlatos elkezdeni. Az első 24 órában csak 3-4-szer szoptassunk. Ha sokat sirna, adjunk neki forralt vizet, cukor nélkül.

Egyes csecsemők jobban fejlődnek, ha négy óránként kapnak táplálékot. Legnagyobb részüket azonban három óránként kell táplálni; a következőképen: reggel 6, reggel 9, délben 12, délután 3 és 6, este 9 és éjjel 2.

Mikor a gyermek három hónapos, a táplálás idejét változtathatjuk olyképen, hogy ugy a a gyermeknek, mint az anyának több ideje maradjon a pihenésre például: reggel 6 és 9. Délután 2 és 6, este 10.

Ha a csecsemő erős, élénk, a szoptatás ideje 10-12 perc legyen. Gyengébb csecsemők lassabban szopnak, ezeknek tehát hosszabb időt kell engedni. Régebben a csecsemőket fél óráig is táplálták, ennek azonban semmi értelme sincs, mert a gyermek csak az első 12 percben kap tejet, ha pedig ennél hosszabb ideig tápláljuk, ugy tej helyett levegőt fog nyelni, ami felfuvódást és kólikát okozhat.

A táplálás idejére ébresszük fel a csecsemőt. Semmi esetre se szoptassuk mialatt alszik. Ezáltal szokásává fog válni, hogy a táplálkozás ideje alatt ébren legyen. A szoptatás végével tartsuk a csecsemőt egy-két percig egyenesen a karban olymódon, hogy feje a vállon nyugodjék. Ne rázzuk, ne hintáztassuk táplálkozás után, hanem tegyük az ágyába, vagy bölcsőbe, ahol nyugodtan alhatik.

Ha a csecsemő a táplálási idő közben sir, adjunk neki lehűtött forralt vizet, mert ilyenkor valószinüleg nem éhes, hanem szomjas. Ha ugy vesszük észre, hogy a táplálékát nem fogadja el, azonnal kérjük ki or-

Folytatás a 4.-ik oldalon

MEGBESZÉLÉS

IRTA: ZÁMBORY LAJOS

Nincs szebb a romantikánál. Sirni lehet azon, mikor a szerelmesek két köteten keresztül harcolnak a boldogságért, mig végül is a hüséges szerelem diadalt arat. Courths-Mahler, Ohnet és társaik azért olyan népszerüek, mert az ő hőseik ráérnek köteteken keresztül szenvedni szerelmükért. Ugyanis ezek a hősök leginkább a hercegek, grófok, lordok, márkik és egyéb kasza-kapakerülőkből kerülnek ki, akiknek akár öt köteten keresztül is van idejük nyavalyogni.

De mit csináljon az én hősöm, bizonyos nevezetü Czabai Jóska, aki sem nem lord, se nem márki, de még csak nem is alprefet Franciaországban, hanem hónapszámos igáskocsis a Landeszmann uraságnál.

A szerelemhez pedig neki is joga van. Igaz-e? Most meg különösen, hogy olyan nagy szerencse érte. De hát kezdjük csak elölről.

Jóska vasárnap virradóra arra ébredt fel az istállóban, ahol aludni szokott, hogy szénát kell vetni a lovak elé és hogy Panni nélkül nagyon keveset ér az élet.

Ennek a megállapitásnak előzménye van. Tegnap, mikor a buzát hordták az állomásra, a Korona vendéglő előtt Jóska megállitotta a lovakat, hogy egy kissé fujják ki magukat. Éppen az uton haladt keresztül Nagy Bartha Szilveszter József, aki Jóskának bérmakeresztapja. Jó, nagygazdaember egyébként.

— Jó napot, keresztapám! — köszönt rá Jóska a zsákokról.

— Nnini, te vagy az, Jóska? — kérdezte derüsen Nagy Bartha Szilveszter József.

— Én ám, keresztapám!

Nagy Bartha Szilveszter József kedvtelve nézett a jóképü legényre. Kicsit gondolkozott, aztán csak ugy odavetette:

— Hallod hé, ha házas volnál, Szent Mihálytól felfogadnálak kommenciós béresnek.

De hiszen Jóska sem esett a feje lágyára, ha csak négy iskolát járt is, mert abban a pillanatban kivágta:

— Ha keresztapám eljön násznagyomnak s ha az Isten is ugy akarja, akkor Szent Mihályra házas leszek!

— Itt a kezem! — nyujtotta fel Nagy Bartha Szilveszter József lapát szélességü tenyerét — akkor ebbe maradunk.

— Ebbe ... — hagyta rá Jóska boldogan.

A városi ember persze nem tudja, hogy mi különbség van hónapszámos igáskocsisnak lenni a Landeszmann uraságnál, vagy kommenciós béresnek lenni Nagy Bartha Szilveszter József gazd'uramnál?

Kommenciós béresnek lenni már olyan pozició, amire akár szerelemből is lehet nősülni!

Most már csak Pannival kell megbeszélni a dolgot, mert szóból ért az ember.

Jóska és Panni jól mulattak farsangkor a fuvós bálban. Az éjszakát együtt táncolták keresztül. Jóskának reggel felé olyan kedve kerekedett, hogy mikor már a Rákóczi-indulót akarták fujni, két pengőt lökött oda a zenekarnak, hogy csak fujják még egy darabig. Na, fujta is Kristóf, az előtrombitás, hogy olyan volt a képe, mint a felfujt marhahólyag, akit pirosra festettek.

Szóval nagyon jól mulattak. Beszélni ugyan nem sokat beszéltek, szerelemről meg éppen nem, de hát megérzi azt az ember, hogy tetszik-e személye annak a bizonyos személynek. Érzi azt Jóska most is, mig a lovak elé villázza a szénát, hogy Pannival rendben volna a dolog, csak éppen meg kell beszélni. Ennek okáért alig volt öt óra, mikor átadta az istálló inspekciót a soros béresnek s rövid "Isten áldja" után megindult a faluba. Hat órára ott akart lenni az ártézi-kutnál, mert Panninak a napi teendője avval kezdődik, hogy két kanta vizet visz az artézi kutról.

Ha valami menni akar, megy is az. Jóskának a dolga menni akart, hát ment is. Még az artézi kuttól jó messze volt, mikor már a Fodor patikánál látta Pannit hazamenőben. Ugyan kellett loholnia, hogy utolérje.

Éppen a Korom ügyvéd háza előtt érte utol. Innét már Panniék alig háromszáz lépés formán laknak, csak éppen a legközelebbi sarkon kell befordulni balra.

— Szerbusz Panni!

— Jó reggelt magának is!

— No, add ide az egyik kantát, majd segitek. Szót akarok veled váltani.

Nagyon elpirult Panni ezekre a szavakra. Jóska pedig csak nézte, nézte nagy gyönyörüséggel, de ugy nézte, hogy a szeme majd kiesett. De meg is nézheti akárki is ezt a Pannit, mert igazán szép, nagy darab leány. Anya volt, aki ezt szülte!

Vagy száz lépést haladtak szótlanul, mikor Jóska megint megszólalt:

— Őszre kommenciós béres lehetnék Nagy Bartha Szilveszter József keresztapámnál, ha megházasodnék ...

Mély hallgatásban mentek megint vagy száz lépést, mikor Jóska a mondatot bevégezte:

— ... ha hozzám jönnél.

Jóska aztán többet nem is beszélt. Panni is hallgatott. Csak mikor a Panniék kapujába értek, s Panni elvette Jóskától a kantát és mikor már félig bent volt az ajtón, akkor felelt a Jóska szavára:

— Hát magához mehetek .. — azzal már el is tünt. Csak a papucsok csattogása hallatszott, mint a tilolások barátságos muzsikája.

Jóska pedig, miután ugy alaposan megbeszélte a dolgot, fütyürészve indult hazafelé — ünneplőbe öltözni.

A FÉLKEGYELMÜ

IRTA: SZALAY LÁSZLÓ

A falu ingyenélő, naplopó, koldusérdekeltségéhez tartozott Sanyi, a félbolond is, csak nem mint valóságos beltag, hanem mint: pártoló ... Amit ugy kell értelmezni, hogy Sanyit, mint tökéletlen eszüt, a többi ágrólszakadt lenézte, nem türték meg, hogy közéjük telepedjen, csak ugy a hátuk mögött gubbaszthatott s akkor beszélhetett, ha kérdezték.

A zsebóra volt a rögeszméje Sanyinak ... Teletömte a zsebét üres fénymázas, bajuszpedrős, meg egyéb kerek bádogdobozzal — viselt ilyen haszontalanságot zsinegen a nyakába akasztva is — s azt mondta róluk, ha valaki kérdezősködött nála, hogy azok zsebórák!

A zsebóra volt az ő vágyai netovábbja ... Mindig azon sóhajtozott, hogy mit nem adna érte, ha neki valamiképpen egy igazi, valóságos zsebórája lenne!

•

Tikkasztó nyári délután a fuvószenekar próbált a kocsmaudvar végén, a rétszélen. Ott nem zavartak senkit. S a naplopók hadának egyik számottevő szórakozása volt ezeknek a próbáknak a meghallgatása. El hevertek a poros füvön, a zizegő nádszélen, a csonka füzetek alatt és pipára gyujtva, komoly kodva hallgatták az unalmas próbákat. Közben morogva tettek megjegyzéseket, Sanyi meg aki időközben szintén előkerült, lekuporodott a hátuk mögé, kirakta maga elé a töméntelen bádogdobozt, aztán egyenként a füléhez tartotta, hogy nem ketyeg-e véletlenül valamelyik?

Hát nem ketyegtek ... S minél inkább némák maradtak, annál komolyabb és komorabb lőn a Sanyi ábrázata s mikor az utolsó doboz se akart ketyegni, mélységes meggyőződés sel makogta maga elé:

— Az életemet adnám egy igazi zsebóráért!

•

A zenészek befejezték a próbát. Hónuk alá csapták szerszámaikat és elmentek. Mélységes csend lőn.

Ebben a hálálos némaságban történt a szerencsétlen Sanyi hangos megnyilatkozása, hogy az életét adná egy valódi zsebóráért.

Mindnyájan odafordultak. Kása Lehőc, a szószátyár, hetvenkedő obsitos, Vén rossz Daci Sándor, a tyukólak réme, Nömös Misa, a kimustrált betyár, meg Szennyes vak Gyura, a világtalan koldus is, akinek a szemét az inokai juhászok szedték ki, megelégelve birkalopásait.

Kása Lehőc, meg bizonyos Rébék, csufondárosan nyeritve kacagott:

— Hogy mi van azzal az órával, te Sanyi?

A tökéletlen eszü révedezve nézett és hebegve felelt:

— Az életemet adnám egyért István bácsi!

Megint nevettek. Kegyetlenül. Még a vak is.

— Hát aztán idehallgass, te Sanyi, — bömbölte Vén rossz Daci Sándor, aki külsejében olyan volt, mint egy elaggott bivaly: nagy busafejjel, véreres szemekkel, kurta, vastag nyakkal, torzonborz, rongyos, ősz szakállal — idehallgass, te boldogtalan: minek vóna neked az a zsebóra?

A félnadrágos lenézett maga elé a földre és elgondolkozva mondta:

— Akkor mindig tudnám, hogy mennyi az idő, bizony!

Erre megint kitört a nyerítő röhögés. A vak az oldalát fogta, üres szemgödreit az égnek vetve, Rébékre rájött a röhögés után a köhögés és szitkozódva vért köpött, Nömös Misa meg a tenyerével törölgette csorgó könnyeit.

— Hát osztán miről volna az neked jó, ha tudnád a pontos időt, te szerencsétlen?

A bolond elnézett messze. A zizegő nádrengetegen tul, a pirtól sárgahomokon kéklő erdőkbe, miközben halkan mormolta:

— Majd tudnám én, hogy miről! ...

— Az a, — mondta Vén rossz Daci Sándor — kivönnéd az órát, oszt ha puntum tizenkét órakor nem tálalna a szakácsné, hát fölmondanál neki!

— Megálljunk — rikkantott közbe Szennyes vak Gyura — elsőbb, mikor tizenegyet mutatna a cáger, elkövetkeznél sörözni!

— Asse igaz ám! ... Mert én nem kedvelöm a sört!

— Óra szörént járnál a mönyecskékhöz!

— Nem igényöl engöm mönyecske!

•

Rébék Istvánnak hajmeresztő gondolata támadt: benyult a mellényzsebbe és elővette értéktelen, összevissza járó zsebóráját:

— Gyere ide, Sanyi!

A bolond fölvetette a fejét, meglátta az órát és odasietett.

— Tartsd ide a füled, hallod: tik-tak, tik-tak.

Sanyi arca felragyogott:

— Hallom, István bácsi!

— Nohát, akarod, hogy a tied legyen?

— Az életemet adom érte!

— Jó. Hát versenyfutást rendezünk: neked a kezedbe adom az órát, megállsz vele, mi többiek meg tiz lépéssel hátrább sorakozunk föl ...

— Há osztán?

— Megállj már! Tiz lépés egérutat kapsz s mikor én elkiáltom, hogy: Most! — akkor te elkezdesz az órával minden erődből szaladni, mi meg utánad

— Értem!

— Ha el tudsz vele szaladni, a tied az óra, ha megfogunk, vissza kell adni.

Abban bizott a kegyetlen lehűtő, hogy tizök közül egy majd csak utoléri a szerencsétlen bolondot.

Elhelyezkedtek. Mind a tizen, még a vak is. Aztán Rébék István felkiáltott: Most!

A félkegyelmü elugrott, mint az egér és öles ugrásokkal menekült, emezek meg éktelen orditással, nevetéssel utána.

Az eszelős szinte repült, egyre nőtt a távolság közte és üldözői között.

A tüdőbajos Rébék csakhamar kifulladt, megállt s az oldalát fogta, ugy röhögött. Vén betyár Nömös Misi is lemaradt, csak ugy kiáltozásokkal biztatta a többit, aztán Vén rossz Daci Sándor dőlt ki. Végül Kása Lehőc és a többiek.

Csak a vak nyargalt még kitárt karokkal a bolond után, anélkül, hogy látta volna. De ő is nekiszaladt fejjel egy vastag akácfának és orrát-száját tönkrezuzva, jajgatva hempergett a füvön.

•

Sanyi meg csak rohant az órával, pedig már senki se kergette. Irtózatosakat rugott magán, keresztül tört a sürü nádason, átgázolta a mocsarat s mikor ismét kemény talajra ért száguldva, őrjöngve menekült az órával.

Rövid félóra mulva már a mérgesi pusztát nyargalta, tizenöt kilométernyire attól a helytől, ahonnét elindult. De ahogy egy tanyáról utánakiáltottak, azt hitte, hogy az üldözők szoritják s ha lehetett, még erősebben rohant.

A nap már alámerült félig a láthatáron s ő még mindig nyargalt.

Már a kigyósban szaladt kábán, tébolyban ... S ahogy egy magas bucka tetejére ért, megállt és körülnézett.

Senkit se látott. Az üldözők elmaradtak.

Erre diadalmas orditással emelte égnek a karját — s kezében az órát.

Aztán hanyattvágódott és — meghalt.